

WRANGEL VINDER NYE SEJRE. Bolshevikernes Hære flygter

Atter meldes om nye Sejre, som Gen. Wrangel har vundet. Fra Konstantinopel meldes under 25. Sept.:

Det glimrende Angreb, som Wrangels Folk har foretaget i Omegnen af Alexandrovsk, har medført, at de Røde er bleven omringet, og at de nu flygter i nordlig Retning efterladende Vaaben og Udstyr.

Dette Angreb bragte Wrangel to Divisioner Kavaleri af den røde Hær med hele deres Udstyr. Han tog 3,000 Mand til Fange, erobrede 16 store Kanoner samt Panservogne og værdifuldt Transportationsmateriale.

Fra Paris meldes videre: General Wrangels Stridskræfter udgør nu 80,000 Mand, delt i tre Armeekorps, der hver omfatter tre Divisioner a 7,000 10,000 Mand hver. Den sydrussiske Fører har 16 britiske Flyvemaskiner, 20 gammeldags Feltkanoner og nogle Maskingeværer, der alle er af britisk Fabrikat.

Hans Flaade bestaar af to Undervandsbaade, som er bygget i Amerika og blev købt af Czarens Regering og tre Torpedojagere, af hvilke den ene blev sendt til Bands, men taget op igen og er nu i Brug.

General Wrangel tog fire tolvtons Kanoner fra Kolehaks aftaklede Slagskibe, der nu ligger for Anker udenfor Sebastopol. Han anbragte disse skrækindjagende Vaaben paa flade Jernbanevogne og lod dem ligge der uden Dække for at sætte Mod sine Mænd og skræmme Bolshevikerne. Faktum er, at han ikke kan affyre et eneste Skud af disse Kanoner. Alt dette fortæller Henry W. Nelson, hvis Familie nu bor i Norfolk, Va. Han har staaet i det amerikanske Marinekorps og nylig er ankommen til Paris fra Krim, hvor han har arbejdet for det amerikanske Røde Kors.

Mr. Nelson fortæller videre, at Wrangel nu er i Gang med at organisere et nyt Korps, der skal bestaa af 15,000 Kavalerister, som han vil bruge til et Angreb i Kuban til Foraar. Generalen skaffer sig Heste ved at tage dem fra Bolshevikerne og ved at bestikke disse til at desertere og tage deres Heste med. Til Bestikkelse bruger han Madvarer.

De Kavaleriheste, der paa begge Sider benyttes, er ikke vant til Artilleriild, og det er værst for de Røde, fordi de ikke har ret mange Kanoner. Naar Kossakerne saa angriber, giver Wrangel Ordre til at affyre nogle Granater, og Kossakerne ser sig nødt til at tage Flugten paa deres forskræmte Dyr.

Hvad det nærmest kan komme til at knibe med for Wrangel er Ammunition. En Del af en Forsyning, han fik fra England, er sprunget i Luften. Mr. Nelson omtaler Gen. Wrangel som en klog Hærfører, der ikke er imperialistisk; han bryder sig ikke om at indtage Odessa og vogter sig for Denikens Fejl, at trænge sig for langt frem i nordlig Retning.

NYE SØNDERJYLLAND-FILMS UNDERVEJS TIL AMERIKA

Presseafdelingen af Det Danske Gesandtskab i Washington har modtaget saa mange Anmodninger om at laane Filmen af Genforeningsfestlighederne i Sønderjylland, at det har været nødvendigt at telegrafere til Danmark efter 3 Eksemplarer til af samme Film.

De nye Sønderjylland-Films afgaar i disse Dage fra København til Washington, og i Løbet af nogle Uger vil der saaledes være 4 Films til gratis Udlaan til danske Foreninger og Sammenslutninger herovre.

Breve angaaende Filmen maa sendes til:

Press Dept., Danish Legation,
433 Southern Bldg.,
Washington, D. C.

SIDSTE DANSKE FOLKE- TINGSVALG.

Telegram fra København, den 22. September, 1920.

Folketingsvalget den 21. September udviser meget stor Valgdeltagelse. Efter foreløbig uofficiel Optælling er der afgivet ialt 1,208,905 eller ca. 80 pCt. af samtlige Vælgere. Venstre fik 410,461 Stemmer mod 344,000 ved Valget den 6. Juli, Socialdemokraterne 390,144 mod 285,000, Konservative 216,389 mod 180,000, Radikale 142,678 mod 110,000, Erhvervspartiet 27,086 mod 26,000, det frie Socialdemokrati (Marott) 6,520 mod 2,800, Venstresocialisterne 5,111 mod 2,400, det tysk-slesvigske Parti 7,005, den sønderjyske Arbejderforening 4,404. Ved Sammenligningen mærkes Tilkomsten af nye Vælgere, som ikke deltog den 6. Juli, nemlig sønderjyske Vælgere og Alderklasserne 29 til 25 Aar, som den ændrede Grundlov giver Valgret. Venstre har haft størst Tilslutning fra de sønderjyske Vælgere, Socialdemokraterne og de Radikale tilsyneladende størst Tilslutning fra de unge Vælgerklasser. Herefter bliver Partistillingen i det nye Folketing: Venstre 52 (forudsat at Færøerne ligesom sidst vælger Venstre), Socialdemokraterne 48, de Konservative 27, de Radikale 18, Erhvervspartiet 3, det tysk-slesvigske Parti 1. I det gamle Folketing havde Venstre 52, Socialdemokraterne 42, de Konservative 26, de Radikale 16 og Erhvervspartiet 4. I det nye Folketing tæller Partier, der støtter Regeringen 82 Stemmer, Oppositionspartierne 66 Stemmer med den tysk-slesvigske Repræsentant staaende udenfor. I det gamle Folketing talte Regeringspartierne 82, Oppositionspartierne 58. Ved Sammenligningen mærkes, at den ændrede Grundlov og Valglov forøger Folketingets Medlemstal fra 140 til 149. I Sønderjylland var Valgdeltagelsen noget mindre. De danske borgerlige Partier 35,800 Stemmer og 5 Mandater, Socialdemokraterne 7,600 Stemmer og 1 Mandat, det tysk-slesvigske Parti 7,005 Stemmer og 1 Mandat. Det danske borgerlige Stemmetal er fordelt saaledes: Venstre 23,236 Stemmer og 4 Mandater, de Konservative 6,910 Stemmer og 1 Mandat, Sønderjysk Arbejderforening (i Tilslutning til de Radikale) 4,404, Erhvervspartiet 1,236. De danske Partier har saaledes mønstret omtrent Halvdelen af de danske Stemmer ved Folkeafstemningen den 10. Februar, Tyskerne væsentligt under Trediedelen af de tyske Stemmer.

Under 25. Sept., telegraferes fra Minneapolis til „Skandinaven“: „Prof. J. N. Kildahl døde her i Dag.“

Dr. Johan N. Kildahl var født i Norge, 4. Jan., 1857. I 1866, altsaa 9 Aar gammel, kom han sammen med sine Forældre til Amerika. 1873 blev han Elev ved Luther College, Decorah, Ia. 1879—1881 studerede han Teologi i Madison, Wis., og sidst-

nævnte Aar blev han ordineret til Præst. Han har virket som Præst i Goodhue Co., Minn., ved Bethlehems Mgh., Chicago, og i Northfield, Minn. 1885 var han Bestyrer ved Red Wing Seminar, og i 1899, samme Aar, som han blev kaldet til Menigheden i Northfield, overtog han Bestyrerposten ved St. Olaf College der, hvilken Stilling han indehavde, indtil han blev kaldet til Professor i Teologi ved Den forenede Kirkes Seminar. Ved Sammenlutning af de tre norske lutherske Samfund i 1917 blev Dr. Kildahl valgt til Viceformand i Den n. luth. Kirke i Amerika.

I 1912 gav Board of Education i Augustana Synoden ham Ærestitlen D. D. I 1905 var han af Kong Haakon VII bleven udnævnt til Ridder af St. Olaf Ordenens første Klasse.

For noget over en Uge før sin Død var Dr. Kildahl bleven ramt af et Slagtilfælde, som intet Haab lod tilbage om hans Helbredelse.

Jorden rundt.

Kolera i Korea. Tokio, 22. Sept. 1500 nye Tilfælde af Kolera er opdaget i Korea, meddeles der officielt i Seoul. Det bringer Antallet af Ofrene til over 20,000, hvoraf 9,000 er døde.

Schweitz og Rusland. Bern, 27. Sept. Regeringen i Schweiz har besluttet ikke at indlede politiske eller merkantile Forbindelser med Soviet-Rusland. Lenins Udsending, Bratmann, som nylig kom hertil for at indlede Forbindelse, vil blive anmodet om at forlade Schweiz.

Grundlovsændring i Danmark. København, 24. Aug. Grundlovsændringen, som skal finde Sted i Anledning af Genforeningen med Sønderjylland, vedtoges i Dag i Folketinget, og naar den i Morgen efter al Sandsynlighed bliver vedtaget i Landstinget er den færdig til at gaa til Afstemning.

Frankrigs nye Præsident. Versailles, 24. Sept. Alexandre Millerand blev i Gaar af Nationalforsamlingen i Versailles kaaret til Frankrigs Præsident i Stedet for Deschanel, som havde taget sin Afsked paa Grund af Sygdom. Millerand fik 695 af 892 Stemmer. Det var en ganske simpel Ceremoni, blottet for den ved slige Anledninger sædvanlige Stads.

Polen og Lithauen. Warschau, 27. Sept. Polen har fra Lithauen modtaget en Note, hvori der udtales Ønske om at indlede Fredsunderhandlinger paany. I Noten foreslaas, at Polakkerne og Lithauerne trækker sig tilbage til hver sin Side af Fochs Linie. Den polske Udenrigsminister Fyrr Stapiela vil i et Svar, som han agter at sende i Dag til Lithauen, i sin Almindelighed gaa med paa Lithaens Forslag.

Polakernes nye Offensiv. London, 22. Sept. De polske Tropper har begyndt en Offensiv i Egnen ved Grodno paa den nordøstlige polske Front, meddeltes der officielt i Gaar i Moskva. Det oplyses, at Polakkerne er rykket frem langs en 33 Mil lang Front, og at store Troppemasser er i Ilden. Det hedder, at der foregaar heftige Kampe.

I et Telegram fra Teheran til „Daily Mail“ meldes, at Bolshevikerne har helt rømt den vid-

tige Havn Baku ved det Kaspiske Hav.

Tyskland og Japan. Tokio, 27. Sept. Den tyske Minister Solf optraadte første Gang offentligt her i Førgaars Aftes, da han talte til „Economic Association“. Han priste Japans vidunderlige merkantile Vækst og udtalte sin Glæde over, at der atter var genoprettet Forbindelse mellem Japan og Tyskland. Han beskrev det sidste Land som fremdeles stort, ubesejret i Krig, men overvundet ved Fredsbordet i Versailles. Han sagde, at Tyskland var ikke rigt materielt, men aandeligt, hvad han erklærede skabte det nøjeste Baand med Japan. Ved Samarbejde, udtalte han, vilde Japan og Tyskland kunne gavne den hele Verden. I den japanske Presse gengives Talen i sin Helhed.

Sedan-Dagen skal ikke fejres. Den tyske Kultusminister har udstedt Forbud mod at fejre Sedan-Dagen som Festdag i Skolerne. Saa vel første som anden September skulde Undervisningen foregaa i regelmæssigt Omfang.

„Vorwärts“ ledsager Meddelelsen med følgende ironiske Anerkendelse: Det var virkelig ogsaa paa Tide, at der kom Forbud mod en Fest, der, efter en Katastrofe som en tabt Krig, kun kan virke latterligt paa den forstandige og end mere æggende paa den opagiterede Ungdom.

Lithauen og Rusland. Kovno, 24. Sept. Lithauen forbereder sig til gensidig Handel med Rusland, og tænker paa ogsaa at bane Vej for russisk-tysk Handel, efter hvad der oplyses i Gaar af Dr. Purikel, Lithaens Udenrigsminister, til Representation for „Chicago Tribune“. „Udveksling af Varer mellem Lithauen og Rusland vil begynde snart, og vi agter ogsaa at aabne Vej for Trafikken mellem Tyskland og Rusland“, sagde Dr. Purikel. En økonomisk Overenskomst mellem Tyskland og Lithauen vil ogsaa blive opnaaet snart som Følge af en nylig afholdt Konference. Polen beskylder Lithauen for at have sluttet en hemmelig Overenskomst med Rusland. Det er ikke sandt. Da vi undertegnede Fredstraktaten i Moskva, erklærede vi, at vi vilde forblive neutrale. Russerne overdrog loyalt alt Territorium, de besad i Lithauen, og da Vilna oprettede Soviet, udtalte Moskva sin Misbilligelse.

Vort eget Land. Det gik ikke. Albany, N. Y., 24. Sept. Den republikanske Majoritet i Senatet nægtede i Aftes at vedtage en Resolution, hvori der foreslaaes, at Englands Førsteminister anmodes i Telegram om at løslade Lordmayor MacSwiney fra Brixton-Fængslet.

Antallet af Patienter i de forskellige Sindssygeanstalter i Wisconsin, er gaaet lidt ned siden i Fjor, siger Kontrolkommissionen. For et Aar siden var der i Statsinstitutionerne 1386 Patienter og i Countyinstitutionerne 6834. Nu er der i Statsinstitutionerne 1407 og i Countyinstitutionerne 6805. I Statens Strafanstalt er der nu 670 Fanger, hvoraf 644 er Mænd og 26 Kvinder.

Kartoffeldyrkerne i North Dakota har paa et Møde i Fargo organiseret North Dakota Potato Growers' Exchange, hvis Formaal er at faa solgt Kartoffler-

ne til de højst mulige Priser. Den nye Organisation, der er dannet efter- State Potato Growers' Exchanges i Michigan og Minnesota, skal slutte sig til Organisationen i sidstnævnte Stat med Kontor i St. Paul for at faa solgt Avlen i Aar. H. H. Bakke, Walcott, valgtes til Præsident.

7000 Barrels Whisky brændt. Lexington, Ky., 23. Sept. Et Tusinde Kentuckiere stod hjælpeløse i Gaar Eftermiddag og saa paa, at 7000 Barrels Whisky brændte i Cedar Brook Distilleri i Tyrone, Ky., tyve Mil herfra. Tabet blev sat til \$3,000,000. Ildens Aarsag er ukendt. Whisky Tønder eksploderede som Bomber og spredte brændende Whisky i alle Retninger. Whiskeyn og Varelagrene ejedes af Kentucky Distilleries and Warehouse Company med Hovedkvarter i Louisville.

Lexington og Frankfort Brandmandskab blev anmodet om at hjælpe med at lukke Ilden, men begge Byers Udstyr var for tungt til at blive ført over Kentuckyfloden for at naa Brandstedet.

Minnesota Statsskolesuperintendent I. M. McConnell kundgjorde forleden, at New Ulms Skoleraad har besluttet at følge Statslovens Bestemmelser med Hensyn til Undervisning i Tysk. Tysk er Skolefag fra 6te Grad og opad, men ethvert Barn vilde blive fritaget for dette Sprog, hvis Forældre eller Formynder sender skriftlig Anmodning derom. Tysk er med andre Ord gjort valgfrit. Skoleraadets Standpunkt afviger fra det Standpunkt, som dets Præsident A. J. Eekstein har taget. Denne sagde for nogen Tid siden, at Tysk var tvungent Fag i New Ulms Skoler og havde været det i nogle Aar. Andre Medlemmer af Skoleraadet bestred dette, og et Forslag paa et Møde i August om at gøre Tysk valgfrit faldt med lige Antal Stemmer for og imod.

Ford nedsætter Priserne. Detroit, Mich., 22. September. Ford Motor Company bekendtgjorde i Gaar, at det nedsætter Priserne paa sine Vogne til Priserne før Krigen. Samtidig med denne Meddelelse udtaler Henry Ford:

„Krigen er forbi, og det er paa Tide, at Krigspriserne bliver forbi. Der er ingen Mening og Fornuft i at forsøge at holde en kunstig Standard for Værdi oppe. Det er i alles Interesse, at et virkelig, praktisk Skridt tages for at bringe Landets Forretninger og Livet ned til normale Forhold.“

„Opskruede Priser sinker altid Udviklingen og Fremskridt. Vi maatte finde os i det under Krigen, uagtet det ikke var ret, saa Ford Motor Company vil sætte de samme Priser paa sine Produkter, som der var før Krigen.“

„Dette sker, uagtet vi har uopfyldte Ordre for øjeblikkelig Levering af 146,065 Automobile og Motorvogne. Vi maa dog lide et midlertidigt Tab paa det Materiel, vi har paa Lager, købt til højere Priser, og indtil vi har opbrugt dette, maa vi lide Tab. Men vi tager det gerne for at frembringe en varig, normal Forretningsorden i Landet. Der vil ikke blive Nedsættelse i Lønningerne.“

Hardings Kampagne. Marion, O., 23. Sept. Senator Harding kommer til at rejse meget i Oktober og tale i mange Byer;

men han kommer ikke til at holde nogen Tale i Chicago.

Det blev sagt i Hovedkvarteret, at man anser Illinois for sikkert, og at Kandidaten skal besøge kun de Stater, hvor Stillingen kan være noget tvivlsom. Paa Søndag rejser Senator Harding til Baltimore.

Efter at være kommen tilbage til Marion fra denne Rejse til Maryland, Kentucky og West Virginia, skal Kandidaten være hjemme til 4. Oktober, da han skal begive sig til Mellemvesten. De eneste Byer, som op til denne Tid er opført paa Programmet, er Omaha den 7. Oktober, Kansas City den 8. Oktober og Oklahoma City den 9. Oktober.

Antagelig kommer han til at standse i Des Moines paa Vejen til Omaha for at holde en Tale der, idet han vil hjælpe sin Ven Senator Cummins, som er sygelig.

Den anden Rejse i Oktober kommer til at bringe Kandidaten til de Grænsestater, hvor Republikanerne antager, de kan gøre noget. Naar han er kommet tilbage fra sin Tur til Mellemvesten, skal han være hjemme til den 12. Oktober, da han begiver sig til Chattanooga, hvor han skal tale om Aftenen den 13. Næste Aften skal han tale i Louisville og om Aftenen den 16. i Indianapolis. Han skal ogsaa tale i St. Louis.

Efter at have hvilet sig hjemme i omtrent tre Dage begiver Senatoren sig til Øststaterne. Han skal tale i Carnegie Hall, New York, den 23. Oktober, omend dette ikke er officielt endnu. Han kommer antagelig til at tale i Boston og i en eller to Byer til.

Roosevelts Søster i Omaha. Mrs. Robinson, afdøde Theodore Roosevelts Søster talte i Auditoriet i Omaha i Aftes. Følgende meddelte efter „Omaha Bee“:

Mrs. Draper Smith, den republikanske „Chairwoman“, introducerede Mrs. Corinne Roosevelt Robinson, der straks gav et hørligt Indtryk af, hvorledes hun i Sommer greb den republikanske Nationalkonvention i Chicago. Hun begyndte at tale lidt før Kl. 8 og sluttede faa Minutter før Kl. 9, da hun skulde gaa med et Aftentog.

Mrs. Robinson er en af de dygtigste kvindelige Talere, man i lang Tid har hørt i Omaha. Hun taler kraftigt og forstaar at tage Humør i sin Tjeneste.

Hun paastod, at hun er en Ven af sin fjerne Kusine Franklin D. Roosevelt, der er Demokratisk Vicepræsident-Kandidat, men hun vil ikke tillade ham eller Guvernør Cox at bruge nogen progressiv Republikaners Navn, særlig ikke hendes afdøde Broders, til at fremme demokratisk Propaganda.

„Skønt Guv. Cox sagde, han er en fri Mand, aflagde han det fortrellige Visit i det Hvide Hus, og han kom ud som lænkebunden — ikke fri,“ sagde hun. „Han kom ud præget af Woodrow Wilson. Mr. Cox sagde, at han ikke alene var en fri Mand nu, men han vilde være det efter næste 4. Marts. Det er en Bemærkning, jeg tilstemmer. Naar Eden er aflagt næste 4. Marts i det Hvide Hus, saa vil Mr. Cox være en fri Mand, gaa hvor han behager og gøre, hvad han ønsker.“ — Siden forsikrede hun, at hendes Broder vilde have været imod Wilson's „League of Nations“.

Hardings Kampagne. Marion, O., 23. Sept. Senator Harding kommer til at rejse meget i Oktober og tale i mange Byer;

men han kommer ikke til at holde nogen Tale i Chicago.

Det blev sagt i Hovedkvarteret, at man anser Illinois for sikkert, og at Kandidaten skal besøge kun de Stater, hvor Stillingen kan være noget tvivlsom. Paa Søndag rejser Senator Harding til Baltimore.

Efter at være kommen tilbage til Marion fra denne Rejse til Maryland, Kentucky og West Virginia, skal Kandidaten være hjemme til 4. Oktober, da han skal begive sig til Mellemvesten. De eneste Byer, som op til denne Tid er opført paa Programmet, er Omaha den 7. Oktober, Kansas City den 8. Oktober og Oklahoma City den 9. Oktober.

Antagelig kommer han til at standse i Des Moines paa Vejen til Omaha for at holde en Tale der, idet han vil hjælpe sin Ven Senator Cummins, som er sygelig.

Den anden Rejse i Oktober kommer til at bringe Kandidaten til de Grænsestater, hvor Republikanerne antager, de kan gøre noget. Naar han er kommet tilbage fra sin Tur til Mellemvesten, skal han være hjemme til den 12. Oktober, da han begiver sig til Chattanooga, hvor han skal tale om Aftenen den 13. Næste Aften skal han tale i Louisville og om Aftenen den 16. i Indianapolis. Han skal ogsaa tale i St. Louis.

Efter at have hvilet sig hjemme i omtrent tre Dage begiver Senatoren sig til Øststaterne. Han skal tale i Carnegie Hall, New York, den 23. Oktober, omend dette ikke er officielt endnu. Han kommer antagelig til at tale i Boston og i en eller to Byer til.

Roosevelts Søster i Omaha. Mrs. Robinson, afdøde Theodore Roosevelts Søster talte i Auditoriet i Omaha i Aftes. Følgende meddelte efter „Omaha Bee“:

Mrs. Draper Smith, den republikanske „Chairwoman“, introducerede Mrs. Corinne Roosevelt Robinson, der straks gav et hørligt Indtryk af, hvorledes hun i Sommer greb den republikanske Nationalkonvention i Chicago. Hun begyndte at tale lidt før Kl. 8 og sluttede faa Minutter før Kl. 9, da hun skulde gaa med et Aftentog.

Mrs. Robinson er en af de dygtigste kvindelige Talere, man i lang Tid har hørt i Omaha. Hun taler kraftigt og forstaar at tage Humør i sin Tjeneste.

Hun paastod, at hun er en Ven af sin fjerne Kusine Franklin D. Roosevelt, der er Demokratisk Vicepræsident-Kandidat, men hun vil ikke tillade ham eller Guvernør Cox at bruge nogen progressiv Republikaners Navn, særlig ikke hendes afdøde Broders, til at fremme demokratisk Propaganda.

„Skønt Guv. Cox sagde, han er en fri Mand, aflagde han det fortrellige Visit i det Hvide Hus, og han kom ud som lænkebunden — ikke fri,“ sagde hun. „Han kom ud præget af Woodrow Wilson. Mr. Cox sagde, at han ikke alene var en fri Mand nu, men han vilde være det efter næste 4. Marts. Det er en Bemærkning, jeg tilstemmer. Naar Eden er aflagt næste 4. Marts i det Hvide Hus, saa vil Mr. Cox være en fri Mand, gaa hvor han behager og gøre, hvad han ønsker.“ — Siden forsikrede hun, at hendes Broder vilde have været imod Wilson's „League of Nations“.

Hardings Kampagne. Marion, O., 23. Sept. Senator Harding kommer til at rejse meget i Oktober og tale i mange Byer;